

Motion till riksdagen 2021/22:4440

av **Robert Hannah m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2021/22:134 Skärpta och förbättrade regler om arbetskraftsinvandring

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbetstillståndens längd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om definitionen av slutförda studier som motsvarar en examen på avancerad nivå och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetensutvisningar av personer som kommer hit för att genomföra forskarutbildning eller bedriva forskning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om anställningskontrakt och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är Liberalernas uppfattning att det finns en oerhörd potential i att människor kommer till vårt land. Sverige ska vara ett attraktivt land för människor med viktig kompetens. För oss är det en självklarhet att svenska företag ska kunna anställa specialister och kompetenser som saknas i Sverige utan byråkratiska hinder.

Liberalerna delar i grunden regeringens uppfattning, som beskrivs i propositionen, att arbetskraftsinvandringen till Sverige är viktig för många företag som växer och utvecklas och är en förutsättning för att arbetsgivarna ska hitta rätt kompetens på den globala arbetsmarknaden.

Men vi är inte nöjda med delar av regeringens förslag. Det handlar dels om att regeringens förslag inte hjälper alla grupper som i dag drabbas av kompetensutvisningar, dels föreslår inte regeringen tillräckligt bra möjligheter för människor att komma till Sverige för att arbeta och bidra till vår samhällsutveckling. Liberalerna föreslår

därför i denna motion att tillkännagivanden riktas till regeringen inom ett antal områden som presenteras nedan.

Kompetensutvisningar

Liberalerna har i årtal krävt att reglerna om när arbetskraftsinvandrare ska utvisas ska förändras för att stoppa utvisningar för bagatellartade misstag och förenklas för att underlätta företagets kompetensförsörjning. Vi är väldigt kritiska till att regeringen så länge varit passiv trots bristen på kompetent arbetskraft och därmed utvisar de människor som den svenska arbetsmarknaden behöver. Inom ramen för förhandlingarna till januariavtalet drev Liberalerna och fick igenom den utredning som nu ligger till grund för lagförslaget.

Att människor som jobbar och bidrar till svensk tillväxt tvingas lämna landet på grund av bagatellartade misstag som att den anställde tagit ut för lite semester, fått en lön som ligger strax under kollektivavtal eller vars arbetsgivare missat att teckna rätt försäkring är minst sagt stötande. Det är därför glädjande att regeringen i propositionen föreslår att sådana mindre misstag inte ska ligga till grund för utvisning.

Men det räcker inte. Vi menar därutöver att det bör finnas en retroaktivitet för de som har blivit utvisade på felaktiga grunder. Samtliga som felaktigt utvisats på senare år bör erbjudas att återvända till Sverige om både den drabbade och arbetsgivaren önskar att återetablera anställningsrelationen. De som inte kan eller vill återvända till Sverige bör erbjudas en ekonomisk ersättning. Regeringen bör ge Migrationsverket ett särskilt uppdrag i denna fråga.

Flera remissinstanser anser att utredningen som ligger till grund för propositionen saknar flera viktiga perspektiv, bl.a. rörande kompetensutvisningar av personer som kommer hit för att genomföra forskarutbildning eller bedriva forskning och anser därför att en ny utredning snarast behöver tillsättas för att se över regelverket för uppehållstillstånd för dessa grupper. Tidigare fanns ett tillägg i utlänningslagen som tillät doktorander att söka permanent uppehållstillstånd efter fyra år. Då har personen bott i Sverige, ofta lärt sig svenska och har i stort sett så goda möjligheter till försörjning som en person kan ha. Redan då valde sex av tio att lämna Sverige tre år efter examen. Med de nya reglerna som började gälla sommaren 2021 riskerar vi att gå miste om ännu mer kompetens. Vi delar den uppfattningen och bedömer att ett sådant regelverk skyndsamt bör tas fram.

Talangvisum och visum för att starta näringsverksamhet i Sverige

Liberalerna välkomnar att regeringen föreslår att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om högst nio månader ska få beviljas en utlänning som önskar vistas här i landet för att söka arbete eller undersöka förutsättningarna för att starta näringsverksamhet under vissa förutsättningar.

Men vår bedömning är att regeringen är för konservativ i två delar. Nio månader är en alltför kort tid och vi föreslår därför, i enlighet med flera remissinstanser, att det tidsbegränsade uppehållstillståndet i stället ska gälla om högst tolv månader. Regeringen föreslår att det grundläggande kravet för arbetstillstånd är att den sökande slutfört studier som motsvarar en examen på avancerad nivå. Vi menar att examensnivån bör definieras och beslutas vara på kandidatnivå.

Krav på anställningsavtal

I propositionen föreslås att ett krav på ett anställningsavtal för att en utlänning ska kunna beviljas ett arbetstillstånd införs. Förslaget fanns inte med i ursprungsdirektivet och flera av utredningens remissinstanser avstyrker förslaget att ett anställningsavtal ska bifogas en ansökan om arbetstillstånd och menar att en sådan ordning skulle avvika från rådande förhållanden på svensk arbetsmarknad, innebära en stor risk och administrativ börda för företag och i längden kunna leda till försämrade möjligheter för företag att rekrytera utländsk arbetskraft.

Vi anser att det kan finnas skäl att ställa krav på anställningsavtal men delar uppfattningen hos flera remissinstanser att ett krav på att ett anställningsavtal bifogas ansökan om arbetstillstånd är ett för starkt krav. Vi anser att det kan kompletteras senare under den period som arbetstillståndet gäller och då som en anmälan.

Skärpta straff vid utnyttjande

I utredningens slutbetänkande ingår bl.a. att lämna författningsförslag om skärpta straff för arbetsgivare som utnyttjar systemet för arbetskraftsinvandring och rätt till skadestånd för de arbetstagare som utnyttjas. Flera remissinstanser efterfrågar sanktioner eller en rätt för arbetstagare till ersättning vid återkallelse av ett uppehållstillstånd för arbete. Vi delar den uppfattningen.

Av propositionen framgår att regeringen avser att återkomma till dessa frågor vid beredningen av slutbetänkandet (SOU 2021:88). Vi avstår därför från att lägga förslag i denna del och inväntar denna process.

Robert Hannah (L)

Johan Pehrson (L)

Lina Nordquist (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avci (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Allan Widman (L)